

Razvoj carinske službe na koprivničkom području

POSVEĆENO 40-GODIŠNJICI FORMIRANJA CARINSKE SLUŽBE U NOVOJ JUGOSLAVIJI 1944 – 1984.

POJAM I HISTORIJAT CARINE

Carina (engl. custom, rus. potlina, tal. dogona, španj. aduana, njem. zoll, franc. douane, mađ. vam) kao državni prihod poznata je već u antičkim državama, a održala se u raznim oblicima i nazivima u svim povijesnim razdobljima do danas.

Po svojoj namjeni i karakteru, carine ulaze u oblast financija i predstavljaju vrstu neizravnog poreza, koji se plaća na određenu robu kada ona prelazi državnu ili carinsku granicu. Prema smjeru kretanja robe, one se dijele na uvozne, izvozne i provodne (tranzitne). Danas se primjenjuju isključivo uvozne carine dok su izvozne veoma rijetke, a tranzitne su potpuno ukinute.

Prema svrsi za koju su uvedene carine mogu biti fiskalne, kad im je svrha pribavljanje prihoda državi, ili zaštitne, kada treba da povise cijenu inozemnoj robi na domaćem tržištu kako bi joj domaća roba mogla konkurirati. Carine su važan instrument državne privredne politike.

POVIJEST CARINE U NAŠIM KRAJEVIMA

U vrijeme Rimskog carstva naši su se krajevi nalazili u ilirskom carinskom području (Publicum portorii vectigalis Illyrici) koje se prostiralo od istočne granice galskog područja preko istočnih Alpa do Crnoga mora.

Carinarnice (stationes) nisu bile na granici, već u unutrašnjosti po važnijim trgovinama gdje se na ime carine uzimalo 2,5% od vrijednosti robe. U prvo vrijeme carina se davala u zakup, a kasnije su je ubirali carski robovi pod nadzorom carskog prokuratora. Prihodi od carine služili su za vojničke potrebe, a ostatak se slao u Rim. Nakon propasti Rimskog carstva raspala su se carinska područja, ali se u nekim mjestima portorij (carina) plaćao i dugo vremena nakon toga.

Prvi podaci o carinama na hrvatskom području potječu iz doba Arpadovića. U Kolomanovoj povelji gradu Trogiru iz 1108. godine spominje se lučka daća na uvoz strane robe, dakle carina. U povelji kralja Gejze II iz 1142. također se spominje carina kao daća na uvoz strane robe. Kroz cijeli srednji vijek carina se isprepliće sa ostalim dadžbinama u unutrašnjem prometu (maltarina, vratarina itd.).

U početku XIII stoljeća javlja se i specifično ime za carinu – tridesetnica (lat. tricesima) ili harmica (od mađ. harmincad trideseti dio) jer se carina često ubirala u visini tridesetine vrijednosti uvezene ili izvezene robe. Takva tridesetnica osnovana je 1660. godine i u Drnju, na granici prema Turskoj. Pod tim se imenom naziva carina sve do polovice XIX stoljeća. Tridesetnicom je upravljala ugarska dvorska komora koja je postavljala carinike po kraljevom odobrenju. Carina se uglavnom plaćala na uvoznu robu, ali su je zakupci često uzimali i od izvozne pa i provodne robe. S vremenom su uvedene i posebne povlastice koje su znatno smanjile prihode od carina. Tako su od plaćanja carine bili oslobođeni plemići na robu koju su uvozili za svoje kućne potrebe (tu su im robu mogli dovesti i njihovi kmetovi). Carinske povlastice imali su i slobodni kraljevski gradovi (i Koprivnica je bila slobodni kraljevski grad, kao i Varaždin). Svi drugi bili su oslobođeni carine samo na sitne predmete čija

ukupna vrijednost nije iznosila više od 1 forinte. Povremeno su se donosile zabrane uvoza ili izvoza za pojedinu robu. Zlato i srebrno nije bilo dozvoljeno izvoziti, a bio je zabranjen i izvoz salitre i baruta (razumije se zbog čega). Tridesetnica je u svojoj dugoj povijesti bila uređivana različitim zakonskim aktima. Promjene u carinskom sistemu došle su u doba Habsburške monarhije. Provodi se strogi nadzor nad uvozom robe, a godine 1784. izdan je opširan popis robe koju je bilo dozvoljeno uvoziti (samo za privatnu upotrebu) i na koju se plaćala vrlo visoka carina. Godine 1788. donesen je tzv. Allgemeine Zollordnung (opći carinski red) koji je vrijedio do sloma Austrougarske monarhije 1918. godine.

CARINSKI SISTEM STARE JUGOSLAVIJE

U razdoblju između dva svjetska rata, u Jugoslaviji su u razvitku carinskog sistema postojala dva razdoblja. Prvo je počelo 11.03.1919, kad je na područje cijele Jugoslavije protegnut srpski Carinski zakon od 03.01.1899, s kasnijim izmjenama i dopunama, a trajao je do sredine 1925.

Drugo je započelo stupanjem na snagu Prijedloga zakona o općoj carinskoj tarifi s uvoznom i izvoznom tarifom od 20.06.1925, i trajalo je sve do pada Jugoslavije. Tarifa uvoznih carina imala je 700 tarifnih brojeva svrstanih u 17 dijelova. Uvozne carine razrezivale su se na temelju minimalnih i maksimalnih stopa. Minimalne su se stope primjenjivale na uvoz iz država s kojima je sklopljen trgovinski sporazum (Austrija, Njemačka, Belgija, Velika Britanija, Grčka, Italija, Francuska, Albanija), a maksimalne na uvoz iz država s kojima takav ugovor nije sklopljen. Carine su se u pravilu razrezivale po jedinici mjere (specifične carine), ali su postojale i carine po vrijednosti (ad valorem). Ministarski je savjet mogao na uvoz robe, koja po svojoj zemlji uživa izvoznu premiju ili neku drugu povlasticu, povisiti carinu za inos te premije ili povlastice.

Ako neka zemlja nije prema Jugoslaviji primjenjivala klauzulu najvećeg povlaštenja, Ministarski je savjet mogao povrh maksimalne carine odrediti i dodatnu.

Izvozne su carine imale samo jednu tarifu svrstanu u 25 tarifnih brojeva, a plaćale su se na ratarske i stočarske proizvode, na otpatke metala, papira i tekstila, na drvo za građu i tvorničke instalacije inozemne proizvodnje. Provodne (tranzitne) carine nisu se plaćale.

Carinsko krijumčarenje zastarijevalo je za godinu dana, a izvršna odluka o kazni zbog krijumčarenja za tri godine.

Carinarnice Koprivnica, Kotoriba i Virovitica između dva rata (podaci uzeti iz Carinskog godišnjaka 1936)

Koprivnica – carinarnica I reda
Ustanovljena 15.03.1919.
Spada u nadležnost – Financijske direkcije Zagreb
Banovina Savska
Rajon Carinarnice prema Mađarskoj
Susjedne carinarnice: Kotoriba, Virovitica
Veterinarska stanica Koprivnica

OSOBLJE:

- 1.) Perić Mladen, kontrolor i upravitelj
- 2.) Matasović Mija, kontrolor
- 3.) Mraković Jovan, kontrolor
- 4.) Katinčić Vladimir, kontrolor
- 5.) Mišmaš Ljudevit, kontrolor
- 6.) Tevž Ivan, kontrolor
- 7.) Jeunikar Josip, carinik
- 8.) Zisić Konstantin, carinik

NADLEŽNOST

Rajon Carinarnice je prema Mađarskoj i prostire se od graničnog kamena br. 175 do graničnog kamena B 460;

Prva susjedna carinarnica lijevo je Kotoriba, a desno je Virovitica;

Pošta nadležna za Carinarnicu nalazi se u samom mjestu gdje i Carinarnica – u Koprivnici;

Nadležna veterinarska stanica je u Koprivnici – granični veterinar, a poljoprivredna i ogledna stanica je u Zagrebu;

Carinarnica ima samo jedan Odjeljak u Goli koji je otvoren 11.02.1930, a vrši kontrolu dvovlasničkog i pograničnog prometa.

KOTORIBA – CARINARNICA I REDA

Ustanovljena 16. septembra 1927.

Spada u nadležnost – Financijske direkcije Zagreb

Banovina Savska

Rajon Carinarnice prema Mađarskoj

Susjedne carinarnice Gornja Radgona – Koprivnica

OSOBLJE:

- 1.) Ivanović Milan, kontrolor i upravitelj
- 2.) Bogner Lujo, kontrolor
- 3.) Karahasanović Mustafa, carinik
- 4.) Radetić Kosta, carinik
- 5.) Švacov Dragutin, carinik
- 6.) Mitrović Marinko, carinik
- 7.) Konstatinović Branko, carinik
- 8.) Ercag Juraj, pom. carinik
- 9.) Bojković Vojin, pom. carinik
- 10.) Nestorović Dragiša, pripravnik
- 11.) Radovanović Selimir, pripravnik

NADLEŽNOST

Rajon carinarnice prostire se od graničnog kamena A. 360 Kobilje, do graničnog kamena A. 163 Legrad. Susjedna carinarnica prema inozemstvu je Carinarnica I reda u Gornjoj Radgoni, a prema unutrašnjosti Carinarnica I reda u Koprivnici. Carinarnica Kotoriba ima odjeljke u Čakovcu i Donjoj Lendavi gdje se nalaze i pošte, dok je za odjeljak Letenski Most nadležna pošta Goričan, a za odjeljak Genterovci nadležna je pošta Dubrova. Carinarnica Kotoriba nalazi se u preloškom Srezu sa sjedištem Sreskog načelstva u Prelogu. Nadležna veterinarska stanica nalazi se u Kotoribi, a poljoprivredna i ogledna u Zagrebu. Ovoj carinarnici odobreno je carinjenje prediva, a odjeljku u Čakovcu odobreno je carinjenje odnosno vršenje sve izvozne ekspedicije robe. Odjeljak u Donjoj Lendavi vrši izvozne carinske ekspedicije mineralne vode i uvozne ekspedicije na povrtak flaša u kojima se mineralna voda izvozi, i to posebnim izvoznim sitničkim priznamicama na usmenu prijavu i po zvaničnoj dužnosti, sa rokom povratka od 9 mjeseci. Odjeljak u Genterovcima koji je otvoren 15.02.1930. u djelokrugu rada dozvoljen mu je uvoz i izvoz žetvenih proizvoda i plodova uz naplatu redovnih carinskih dadžbina.

VIROVITICA – CARINARNICA I REDA

Ustanovljena 13.09.1923.

Spada u nadležnost – Financijske direkcije Zagreb

Rajon Carinarnice prema Mađarskoj

Susjedne carinarnice – Koprivnica i Osijek

OSOBLJE:

- 1.) Ragaci Eduard, kontrolor i upravitelj
- 2.) Veselinović Kosta, kontrolor
- 3.) Verstoršek Boris, carinik
- 4.) Kocbek Albert, pom. carinik

NADLEŽNOST

Rajon Carinarnice počinje kod Virovskih konaka gdje državna granica siječe rijeku Dravu – desno od kote 114 i prostire se do sela Sopja. Susjedne carinarnice gledajući prema inozemstvu jesu: lijevo granična Carinarnica u Koprivnici, a desno Glavna Carinarnica Osijek sa graničnim Odjeljkom u Donjem Miholjcu.

U Virovitici i Jelačićevu (danas Ferdinandovac) gdje se nalazi Carinarnica, odnosno jedan njezin odjeljak, postoje i pošte, dok je za Odjeljak u Terezinom Polju nadležna posljednja pošta u Lukaču. Za ovu nadležna je veterinarska granična stanica u Virovitici, a poljoprivredna i ogledna stanica u Zagrebuk. Carinarnica Virovitica ima opću nadležnost Carinarnice I reda sa pravom uvoznog i izvoznog carinjenja, stoke, stočnih proizvoda i ostale robe podložne veterinarskom pregledu. Pored toga ima i specijalna ovlaštenja za carinjenje izvisne robe, i to: može cariniti vatru prispjelu po tovarnom listu na »Dioničko društvo za promet i industrijsku izradu zemaljskih proizvoda« – Daruvar. Carinarnica u Virovitici ima svega 2 stalna odjeljka, i to u Terezinom Polju pod rukovodstvom carinskog činovnika i u Jelačićevu (Ferdinandovcu) pod rukovodstvom stariješine tamošnjeg odjeljka Financijske kontrole. Oba odjeljka otvorena su 11.02.1930. Odjeljak u Terezinom Polju može cariniti: predmete iz trgovačkog ugovora sa Mađarskom, predmete koje putnik donosi sobom sa pograničnom kartom do vrijednosti od 5.000,00 dinara, prevozna sredstva po tripticima i karnetima. Za stanovnike pograničnog područja (pogranične zone) može cariniti: ugallj, drvo za gorivo, kamen, šljunak, crijep, ciglu i vapno. Odjeljak u Ferdinandovcu vrši jedino ekspediciju žetvenih proizvoda sa dvovlasničkih imanja.

NEKE ZANIMLJIVOSTI VEZANE UZ CARINSKU SLUŽBU STARE JUGOSLAVIJE

Vlada Kraljevine Jugoslavije imala je pravo da zavede dodatni carini od 200% ili do potpune vrijednosti robe, ili 100% ako se roba uvozi iz zemlje koja drugačije tretira robu iz Kraljevine od robe drugih zemalja.

Carinjenje pokvarene robe: sva se roba carini, a ako je pokvarena carini se kao đubar.

Prijava robe: ne prijavljuje se roba za kraljevski dvor, a od nepismenih se prima usmena deklaracija koju ispunjava sama Carinarnica.

Carinske krivice: sa krijumčarima koji koriste oružje postupa se kao s razbojnicima. Po djelima krijumčarenja polovica pripada državnoj kasi, a polovica hvatačima i potkazivačima.

OSNIVANJE I RAZVOJ CARINSKE SLUŽBE NOVE JUGOSLAVIJE

Prije 40 godina dok je u Evropi, a i u našoj zemlji još bjescio rat, u tek oslobođenom Beogradu donosena je Odluka o osnivanju carinske službe nove Jugoslavije. Ovu Odluku donio je Nacionalni Komitet oslobođenja potkraj 1944. godine. Stoga se 15. studeni obilježava kao Dan carinske službe.

Služba je formirana od dojučerašnjih boraca, skojevaca i dijela bivših carinskih službenika. Kako nije bilo mnogo vremena novoformirana se služba odmah uključila u obnovu i razvoj naše socijalističke zajednice. Usporedo s izgradnjom cjelokupnog društva razvijala se i jačala carinska služba.

Prateći ekonomski razvoj naše zemlje, carinska je služba primjenom propisa uspješno štitala ekonomske interese pridonošeći tako cjelokupnom društveno-ekonomskom napretku zemlje.

U spomenutoj Odluci NKOJ-a odjeljenje carina stavljeno je pod nadležnost državnog Povjereništva financija na čijem je čelu bio povjerenik. Kako je država poslije rata imala presudni utjecaj na svim područjima, tako je imala i na području vanjske trgovine. Pogotovo je intervencija države bila ovdje potrebna zbog toga što je naslijeđena primitivna i zaostala poljoprivreda, nerazvijena energetska baza, nesklad između kapaciteta industrije prirodnih bogatstava zemlje, neujednačenost mehanizacije i nepovoljna struktura vanjske trgovine, nedostatak kvalificirane radne snage, što je sve zahtijevalo strogu racionalizaciju kako unutrašnje, tako i vanjske trgovine.

Demokratska Federativna Jugoslavija
MINISTARSTVO FINANSIJA
Personelnog odeljenja
I. Br. 3445
3 septembra 1945. g.
Beograd

Carinarnica - Kotoriba

Odlukom Ministra Finansija br. 3445/I od 31. avgusta 1945, a na osnovu člana Uredbe o postavljenju i raspoređenju državnih službenika Demokratske federativne Jugoslavije i ukazane potrebe, raspoređeni su u Carinarnicu u Kotoribi:

Šef v.o. upravnik carinarnice DOĐIBER LUJO, viši carinski kontrolor šeste položajne grupe, IVANČIĆ JOŠIĆ, carinski kontrolor sedme položajne grupe, BELIĆ BERGIĆ, činovnički pripravnik od devete položajne grupe, HRS DRAGUŠIĆ, činovnički pripravnik od devete položajne grupe, FLAČIĆ STJEPAN, služitelj druge grupe, MIŠIĆ STJEPAN, služitelj druge grupe, FILIPOVIĆ BRANIMIR, činovnički pripravnik od devete položajne grupe, ĐUKIĆ, činovnički pripravnik od devete položajne grupe, ĐUKIĆ, viši carinski kontrolor šeste položajne grupe, ĐUKIĆ, činovnički pripravnik od devete položajne grupe, ĐUKIĆ, činovnički pripravnik od devete položajne grupe, ĐUKIĆ, činovnički pripravnik od devete položajne grupe, ĐUKIĆ, činovnički pripravnik od devete položajne grupe.

Šef v.o. upravnik carinarnice raspoređuje navedene službenike i uraditi dalje šta treba.

ŠEF CARINSKOG OTCSEKA: DOB. LUKIĆ V.R.

Šef carinskog otcseka:
Dob. Lukić v.r.

Prilogi:

Šef v.o. upravnik:

Faksimil odluke ministra finansija DFJ o rasporedu carinskih radnika u Carinarnicu Kotoriba.

Izvozilo se u to vrijeme minimalno, a uvoz se sastojao uglavnom od reparacija (naknada ratne štete) i restitucije (povratak opreme i strojeva koje je okupator nasilno odnio iz zemlje), te pomoći od UNRRA-e (Uprava Ujedinjenih naroda za pomoć i obnovu, osnovana 1943. djelovala do 1947. godine, pomažući hranom, lijekovima, odjećom i drugim potrepštinama). Ta se roba, s obzirom na namjenu, nije opterećivala carinom.

Vanjska je trgovina bila državni monopol i odvijala se preko dozvola za uvoz i izvoz. Do 1948. godine država preko svojih poduzeća obavlja oko 95% robnog prometa, a samo 5% otpada na privatna lica i to u vidu paketskog i putničkog prometa.

Carinarnice nisu naplaćivale carinu od države, jer bi se time opterećivao njen budžet, a naplaćeni prihod bi se ionako slijevao u budžet. Stoga su carinske pristojbe naplaćivane samo na robu od strane privatnih lica.

Carinski postupak nije bio reguliran novim propisima već su se u praksi primjenjivali propisi stare Jugoslavije koji su bili ukinuti («Sl. list DFJ», br. 4 od 13.02.1945. godine), ali su mogli biti prilagođeni novim, izmijenjenim uvjetima ako nisu bili u suprotnosti sa tekovinama NOB-a i odlukama AVNOJ-a.

Donošenjem prvog Carinskog zakona 1948. godine («Sl. list FNRJ», br. 90 od 20.10.1948.), završava se prva etapa u razvoju carinske službe.

U razdoblju od 1949. do 1960. godine vrijedio je poseban carinski režim za radne organizacije, a poseban za građane. U tom su razdoblju važili Carinski zakon iz 1948. godine, zatim Rješe-

nje o oslobođenju od uvozne-izvozne carine i ostalih pristojbi za robu koja se uvozi-izvozi po općedržavnom planu iz 1949. godine, Rješenje o cijenama sirovina, poluproizvoda i proizvoda iz uvoza iz 1952. i Naredba o obračunu cijena pri uvozu i izvozu iz 1952. godine.

Na temelju tih zakonskih propisa radne organizacije su od početka 1949. do početka 1952. godine umjesto carina uplaćivale u Fond za izjednačenje, tzv. »Egalizacioni fond« razliku u cijeni ako je bila pozitivna, a ako je bila negativna, dobivali su regres iz istog fonda.

Kako ovo nije stimulatивно djelovalo na vanjsko-trgovinsku razmjenu, ukinuti su 1952. godine egalizacioni fondovi, a uveden sistem koeficijenata, za pojedine uvozne i izvozne artikle, a koji su se primjenjivali na obračun deviza kako bi se povišenjem deviznog kursa podstakao izvoz ili onemogućio uvoz, a njegovim sniženjem spriječio ili ograničio izvoz, a olakšao uvoz. Iako je sistem koeficijenata predstavljao veliki napredak, on je imao i svoje nedostatke. S jedne strane nije podsticao razvoj pojedinih grana, a s druge nekim domaćim proizvodima data je ekonomski neopravdana zaštita.

Donošenje Uredbe o privremenoj Carinskoj tarifi 1952. godine predstavlja zapravo početak uvođenja carina u našoj zemlji. Ova tarifa odnosila se na robu koju uvoze osobe koje nisu registrirane kao uvoznici, dakle građani koji unose ili primaju robu iz inozemstva. Građani u cijelom tom razdoblju plaćaju carinu na uvezenu robu, iako su neko vrijeme uživali znatne

62.

Na osnovu člana 9. stav 1. tačka 2. i slava 2. Carinskog zakona (»Službeni list FNRJ«, br. 24/59), u suglasnosti sa saveznom Državnim sekretarijatom za poslove financija, Uprava carina donosi

RJEŠENJE

O OSNIVANJU I UKIDANJU CARINARNICA I CARINSKIH ODJELJAKA

1. Osnivaju se:

- 1) Carinarnica u Celju;
- 2) Carinarnica u Koprivnici;
- 3) Carinarnica u Nišu;
- 4) Carinarnica u Zrenjaninu.

2. Osnivaju se:

- 1) Carinski odjeljak Carinarnice u Koprivnici, sa sjedištem u Kotoribi;
- 2) Carinski odjeljak Carinarnice u Nišu, sa sjedištem u Nišu;
- 3) Carinski odjeljak Carinarnice u Zrenjaninu, sa sjedištem u Kikindii;
- 4) Carinski odjeljak Carinarnice u Osijeku, sa sjedištem u Vinkovcima.

3. Ukidaju se:

- 1) Carinarnica u Kotoribi;
- 2) Carinarnica u Kikindii.

Poslove dosadašnje Carinarnice u Kotoribi preuzima Carinarnica u Koprivnici, a poslove dosadašnje Carinarnice u Kikindii — Carinarnica u Zrenjaninu.

4. Ukidaju se:

- 1) Carinski odjeljak Carinarnice u Kotoribi, sa sjedištem u Koprivnici;
- 2) Carinski odjeljak Carinarnice u Mariboru, sa sjedištem u Celju.

Poslove dosadašnjeg Carinskog odjeljka Carinarnice u Kotoribi, sa sjedištem u Koprivnici preuzima Carinarnica u Koprivnici, a poslove dosadašnjeg Carinskog odjeljka Carinarnice u Mariboru, sa sjedištem u Celju — Carinarnica u Celju.

5. Ovo rješenje stupa na snagu od 1. siječnja 1963. g.

Br. 4078 Zvanično objavljeno u Beogradu, 29. prosinca 1962. g.

U ime Vlade SR Jugoslavije
Zastupnik vlade
Goran Židnić

Faksimil rješenja o osnivanju Carinarnice u Koprivnici u Sl. listu od 30. siječnja 1963. g.

olakšice, npr. na uvoz robe tzv. poklon paketa i sl. Oslobođenje građana od plaćanja carine postupno se smanjivalo.

Razdoblje od 1961. pa do danas u kojem i radne organizacije i građani plaćaju carinu po istoj tarifi karakteristično je po tome što je doneseno nekoliko carinskih zakona i tarifa odnosno njihovih izmjena.

Sada je na snazi Carinski zakon iz 1982. godine.

Glavne sistemske propise o carinama sadrži Ustav SFRJ iz 1974. godine. U članu 252. kaže da jedinstvo jugoslavenskog tržišta čini jedinstveni sistem i zajednička politika ekonomskih odnosa s inozemstvom, jedinstveni carinski sistem i zajednička carinska politika. Carine su prihod federacije, ali se mogu koristiti za potrebe privrede (član 279). O carini govore i članovi 295, 301. i 302. Ustava SFRJ.

OTVARANJE CARINSKOG INSPEKTORATA I GLAVNIH CARINARNICA NA TERITORIJU HRVATSKE

Na osnovi Odluke o organizaciji državne financijske uprave, Ministarstvo financija donijelo je Rješenje o otvaranju carinskog inspektorata i glavnih carinarnica na teritoriju Hrvatske (»Sl. list DFJ«, br. 43 od 22.06/45. godine).

Ovim rješenjem, pored ostalih, otvaraju se i carinarnice u Koprivnici, Kotoribi i Virovitici sa svim carinskim odjeljcima koji su postojali na dan 06.04.1941. godine. Sve carinarnice u nadležnosti su Carinskog inspektorata u Zagrebu.

Iz ovog rješenja vidi se da su carinarnice bile dužne primjenjivati propise od prije 06.04.1941. godine ukoliko ti propisi nisu bili u suprotnosti s tekovinama NOB-a i odlukama AVNOJ-a.

OTVARANJE CARINARNICE KOPRIVNICA

Carinarnica Koprivnica bila je smještena u prizemlju zgrade sadašnjeg trgovačkog poduzeća »Izvor« u Kolodvorskoj ulici (na želj. stanici). Rad na carinskim poslovima zahtijevao je dobro poznavanje financijske struke, pa nije bilo lako pronaći odgovarajući kadar. U carinsku službu uzimani su činovnici koji se nisu kompromitirali suradnjom s okupatorom i kvislinzima. Oni su bili određeni da se jave Općinskom odjelu za financije Gradskog Narodnog odbora odakle su bili raspoređeni prema potrebi, a dekrete o postavljenjima donosilo je Ministarstvo financija, odnosno Ministarstvo spoljne trgovine.

Od carinskih službenika koji su tih godina radili u Koprivnici živi su samo Duje Braškini (penzioner sa stanom u M. Viriusa 8, Koprivnica) i Jelena Cuić, rođ. Senji, sa stanom u Ulici JNA 17 u Koprivnici (također penzioner). Od 1948. do 1949. godine, kada je carinarnica zatvorena, službovali su ovi carinski radnici: Dane Bosnić (prvi upravitelj Carinarnice), Ivo Randić i Mato Klarić, također upravitelji, Virgil Vučemilović, Ivan Šop, Dragutin Lipovac, Ilija Maravić, Leonard Blagus, Jozo Crnković, Stjepan Vukelić, te Duje i Jelena Cuić (rođ. Senji).

U zgradi bivše Carinarnice na Tarašćicama stanovali su od spomenutih carinika: Ivo Randić sa suprugom i kćerkama, Virgil Vučemilović sa suprugom i sinom Rankom, te Dane Bosnić sa suprugom i kćerkama Senkom i Smiljom. U toj zgradi živjela je sa svojim tetama Milevom i Dinkom, Neda Crnković, kćerka carinika Joze Crnkovića koji je otišao u partizane i poginuo.

O svom ocu Ivi Randiću i prvim danima Carinarnice Koprivnica priča njegova kći Vjeročka (udata Donatov, živi u Zagrebu): »Otac je rođen 22.06.1898. u Bakru. Na Rijeci je završio naučnu školu u kojoj je stekao vanjsko trgovačko obrazovanje, poznavanje stranih jezika i poznavanje robe. Poslije sloma Austro-Ugarske monarhije mnogi napredni pomorci nisu htjeli ploviti pod talijanskom zastavom nego su tražili drugo zaposlenje. Tako se i moj otac dvadesetih godina zaposlio u carinskoj službi Kraljevine Jugoslavije. Prvo je službovao u Koprivnici (oko 1924), zatim u Kanjiži, Jesenicama, Splitu i na Sušaku. Početkom rata došli smo u Zagreb, a kasnije u Koprivnicu. Kako je otac bio plućni bolesnik, velik dio rata proveo je u bolnici. Nakon oslobođenja stanovali smo u zgradi bivše Carinarnice na Tarašćicama, gdje se nalazio i carinski ured. Tada nije bilo željezničkog prometa prema Mađarskoj jer je bio srušen most kod Botova, pa se promet odvijao preko Kotoribe. Očeva je kancelarija bila veličine 5x5 m, a od namještaja imao je pisaići stol (šrajbtš) na kojem se nalazila pisaića mašina i stolna lampa.

Sl. br. 1. Osoblje uprave Carlinarnice i ispostave Koprivnica 1984.

U jednom kutu bila je peć, a u drugom rolo ormar sa spisima, dok je na zidu bila Titova slika i zemljopisna karta. Radilo se dvokratno. Carinski činovnici radili su u kancelarijama, a carinski stražari na dvovlasničkim prijelazima. Tata je radio do 1949. godine kada je Carinarnica zatvorena, a onda se zaposlio u banci da bi nekoliko godina prije penzije radio u novootvorenoj poslovnicu »Jugotransporta« Zagreb. Umro je 1976. godine.

Jedan od carinskih stražara koji je radio na dvovlasničkim prelazima bio je Duje Braškin. On priča:

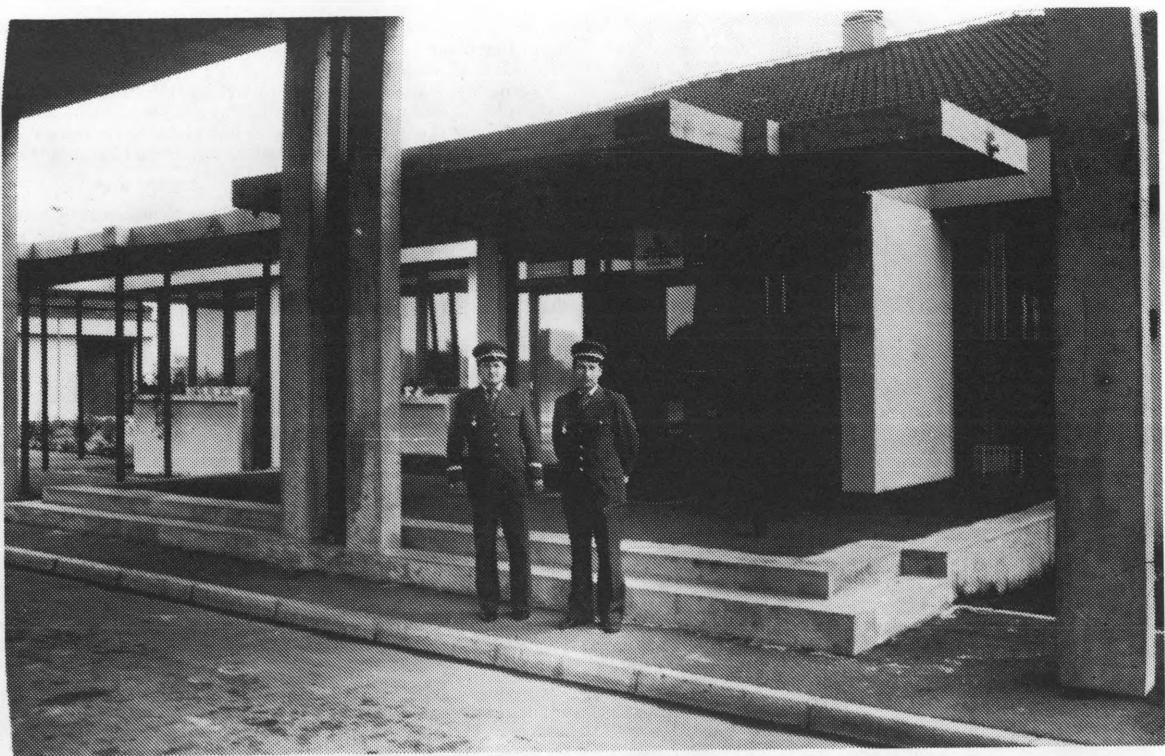
»Neposredno nakon oslobođenja zemlje radio sam u kotaru Đurđevac na poslovima reparacije ratne štete, izdavanja osobnih karata i sličnim poslovima. Godine 1946. napisao sam molbu za prijem u carinsku službu, koju sam naslovio na Ministarstvo spoljne trgovine FNRJ (uprava carina). Dekretom sam raspoređen na radno mjesto carinskog stražara na kontroli dvovlasničkog prijelaza Gotalovo. Ukupno je na ovom području bilo 10 dvovlasničkih prijelaza. Moj se posao sastojao od kontrole dvovlasnika, tj. zemljoradnika koji su u Mađarskoj imali svoja poljoprivredna imanja, voćnjake ili šume. Prijelaz Gotalovo bio je na sjevernoj strani sela, oko 200 m prije željezničke pruge Gyékényes-Csúrgo. Na posao sam odlazio običnom poljskom stazom do granične rampe što je u stvari bio samo običan poljski put sa graničnim kamenom. Prijelaz je bio otvoren od izlaska do zalaska sunca. Dok sam radio na kontroli dvovlasnika i onog što nose sobom, kontrolu dvovlasničkih prijelaznica obavljao je vojnik. Na ovom prijelazu nije bilo nikakve zgrade, nego

samo jedan zaklon – stražarnica i klupa ispred nje. Ovdje je bilo relativno malo dvovlasničkog prometa: po koja kola, 10 do 20 seljaka koji su na rad išli pješice noseći motike, kose ili vile. Svojevremeno je na našoj strani preko cijelog puta bio iskopan i izbetoniran jarak ispunjen karboleumom – tekućinom za dezinfekciju. To je bio dezinfekcioni jarak kroz koji su obavezno morala proći svaka kola, sva stoka i, naravno, ljudi, kako na odlasku, tako i na povratku. Krijumčarenja na ovom malom prijelazu nije bilo, ali se sjećam jedne seljanke koja je nosila 24 kom patenčnih dugmadi (drukeri) sakrivenih na dnu košarice za jelo. Kad sam joj prigovorio zbog tih sakrivenih dugmadi, izderala se na mene zašto pravim pitanje za nekoliko drukeri koji njoj trebaju jer nema čime zakopčati »ceckaline« (grudnjak). Kako je bila mlada i zgodna, a navela je zaista dobar razlog, nasmijao sam se i mahnuo rukom. U jesen bilo je više sličnih dogodovština kada je dozrelo grožđe, pa se i dan danas čudim kako su se neki onako veseli uopće pogodili vratiti na ovaj mali prijelaz, koji je bio kategoriziran kao prijelaz III reda.

Poslije Gotalova radio sam na ovim prijelazima – Novakovec, Letenski Most, Podturen, Donja Lendava i Legrad. Kao carinskom stražaru posebno mi je ostao u pamćenju rad na dvovlasničkom prijelazu Legrad kod graničnog kamena 163. Tu je

Sl. br. 2. Upravitelj sa službenicima carinske ispostave u Varaždinu

Sl. br. 3. Carinska ispostava u Goli osnovana 12. VI 1982. g.

bila postavljena skela koja je pristajala uz malo pristanište (kapuru) čija se visina mogla regulirati ovisno o vodostaju Drave. Granica je bila na polovici rijeke, a na mađarskoj strani također je bilo takvo drveno pristanište. S naše strane do skele je vodio samo običan put. Sa svake strane puta postavio sam improviziranu žičanu ogradu (od bodljikave žice) radi lakše kontrole putnika. Za pregled tovarnih kola (đubar, sijeno, trava i sl.) napravio sam od željeza jednu kuku dužine 1,5 m kojom sam pretraživao tovar radi sprečavanja krijumčarenja. Kod izlaza nismo dozvoljavali iznositi tada deficitarne proizvode (mast, jaja, cigarete), a na ulazu veću količinu poljoprivrednih proizvoda nego što ih je vlasnik mogao proizvesti na svom imanju o čemu smo mi imali precizno vođenu evidenciju. Dvovlasnički prijelaz Legrad bio je jedan od većih prijelaza s velikim prometom, te je uz mene radila i žena carinski nadglednik (prema dekretu to radno mjesto zvalo se dnevničar – služitelj). Kontrolu dvovlasničkih prolaznica i ovdje je vršio vojnik, a još jedan naoružani stražar bio je kao osiguranje na prijelazu.

Dvovlasnici nisu mogli izvoziti svoje proizvode iz Mađarske ako nisu platili porez u Mađarskoj, a priznanicu o plaćenom porezu morali su pokazati mađarskim graničnim organima. Dvovlasnici su imali dvovrsne isprave – plavu za vlasnika imanja, a smeđu za članove njegove porodice. Kod izlaza dvovlasnici su morali uz prolaznicu nositi i plavi karton s adresom i slikom koji je vlasniku bio vraćen na povratku.

Carinski stražari imali su tamnoplavu uniformu sa zelenim oznakama na ovratniku, tamnoplavu titovku i vojničke čizme. Imali smo relativno dobre plaće čija se visina određivala dekretom. Za svoju plaću koja je 1948. iznosila 3.200 dinara mogao sam kupiti kompletni kuhinjski namještaj od punog drveta. Mjesečni troškovi za mene i suprugu iznosili su tada 300-400 di-

nara. Moje posljednje radno mjesto u carinskoj službi bilo je u Donjoj Lendavi gdje me zatekla i Rezolucija Informbiroa. Jedne nedjelje gledali smo u mjesnom kinu nekakav ruski film, kada su se u pola filma upalila svjetla, u dvoranu su ušli organi sigurnosti i saopćili nam da se kino zatvara i da se razidemo kućama. Nedugo iza toga svi su dvovlasnički prijelazi zatvoreni prema istočnim zemljama, a carinski službenici stavljani su na raspoloženje. Ja sam tada otišao u poduzeće »Žitofond« iz Maribora (8.8.1949)«.

Na većim dvovlasničkim prijelazima radile su i žene – carnici koje su vršile kontrolu i pregled žena. Jedna od njih bila je i Jelena Senji udata Čuić. Ona je učesnik NOB-a, sada živi u Koprivnici kao penzioner. O svom životnom putu i radu u carinskoj službi kaže:

»Stjecajem prilika demobilizirana sam tek 24.10.1945. u Vršcu kao bolničarka mediko-sanitarnog bataljona XXXVI vojvodanske divizije. Nakon demobilizacije vratila sam se u svoje rodno mjesto Legrad gdje sam i provela zimu 1945/46. U III mjesecu 1946. otvoreni su na granici dvovlasnički prijelazi, te su mi tadašnji predsjednik Narodnog fronta Pavao Kadija i Anton Ljubić, predsjednik Općine Legrad predložili da podnesem molbu za rad na dvovlasničkom prijelazu. Tako sam od ožujka 1946. do kolovoza iste godine radila na kontroli i pregledu žena dvovlasnika koje su odlazile na obradu svojeg imanja u Mađarsku. U tom razdoblju radila sam bez naknade, jedino što mi je svaka žena koju sam pregledala bila obavezna dati 1 dinar, pa ako ih je na dan bilo 30, dobila sam 30 dinara, ako nije bilo ni jedne, nisam dobila ništa. Tek 29.8.1946. uručen mi je dekret Ministarstva financija o postavljenju za dnevničara – služitelja u Carinarnici Koprivnica sa mjesečnom plaćom od 1.800 dinara. Naravno, od toga dana žene nisu više morale plaćati pregled.

Sl. br. 4. Carinski radnici ispred zgrade ispostave u Kotoribi

Radila sam s kolegama carinicima Dujom Braškinom, Leonardom Blagusom i Martinom Hangelom koji su bili zaduženi za pregled kola, alata i prtljage dvovlasnika.

Nije bilo pasoške kontrole (dvovlasničkih knjižica), već je kontrolu tih dokumenata obavljala vojska, jedan vojnik kao stražar, a drugi je vršio kontrolu. Uz njih bila je tu i granična patrola. Kasnije je blizu samog prijelaza izgrađena i karaula (kasnije srušena meandriranjem rijeke Drave).

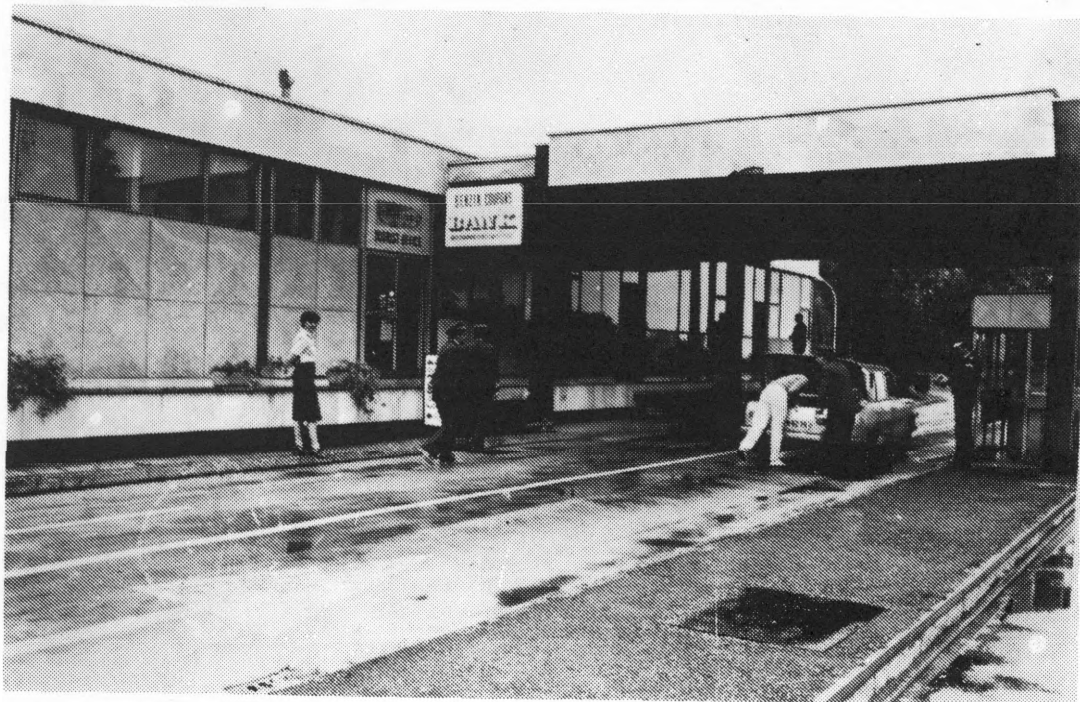
Na dvovlasničkom prijelazu Legrad kod graničnog kamena 163 radila sam do 11. mjeseca 1947. godine kada sam se udala za komandira karaula Milana Čuića, te smo nedugo iza toga, po potrebi njegove službe, otišli blizu grčke granice u mjesto Bohula (blizu Demir-kapije).

OTVARANJE CARINARNICE KOTORIBA

Carinarnica Kotoriba otvorena je istovremeno kada i Carinarnica Koprivnica i Virovitica. Carinske prostorije nalazile su se u sklopu željezničke stanice Kotoriba, kao i danas.

O radu Carinarnice razgovarao sam sa Franjom Sovićem koji je počeo raditi u Kotoribi odmah nakon otvaranja Carinarnice. Evo što on kaže o tima danima:

»Prije rata, od 1.4.1939. radio sam kao općinski službenik u Kotoribi do dolaska Mađara. Nismo htjeli položiti zakletvu Horthyju i zbog toga smo dobili otkaz. Po završetku rata 1945. podnio sam molbu za prijem u carinsku službu Nove Jugoslavije koja mi je usvojena, te sam počeo raditi 3.9.1945. u Carinarnici Kotoriba kao činovnički pripravnik od IX položajne grupe (sa maturom). U Kotoribi sam radio kratko vrijeme, a i posla je bilo vrlo malo. Prvih dana, sjećam se, vozile su kompozicije s ratnim naoružanjem iz SSSR-a, koje su se kratko vrijeme zadržale na željezničkoj stanici u Kotoribi i produžavale za Beograd. To im je, naime, bio najkraći put na relaciji Budapest – Nagykanizsa – Kotoriba – Pragersko – Zidani Most – Zagreb – Beograd, jer su željeznički mostovi bili porušeni. Bili smo obaviješteni o dolasku tih vlakova, ali nismo vršili nikakvu kontrolu nad njima. Nakon mjesec dana upravitej Carinarnice Lujo

Sl. br. 5. Granični prijelaz u Goričanu

Sl. br. 6. Granični prijelaz u Terezinom Polju – carinski radnici sa šefom ispostave.

Bogner obavijestio nas je da je iz Beograda stiglo naređenje da se otvori Carinska ispostava u Čakovcu, jer je odlučeno da se otvore sve carinarnice i carinske ispostave koje su radile i prije rata. Dekretom smo bili određeni da radimo u Carinskoj ispostavi Čakovec, carinik Zvonko Medanić i ja. Ispostava u Čakovcu nalazila se također u sklopu željezničke stanice. To je, u stvari, bila jedna prostorija u kojoj smo imali stol, stolice i peć, samo nismo imali posla. Uglavnom smo dežurali, čitali prispjele raspise, te nekoliko puta vršili pregled strojeva koji su za vrijeme rata bili demontirani i odvezeni u Mađarsku, a sada su ti strojevi bili vraćeni poduzećima u Jugoslaviji. U Ispostavi Čakovec radio sam do početka aprila 1946. godine, a onda sam dekretom raspoređen u Carinarnicu Split, gdje sam radio do 1950, a od 1950–1955. u Carinarnici Šibenik. S obzirom na moje porodične prilike, jer sam bio oženjen i otac dvoje djece, a od porodice sam bio odvojen 6 godina, zatražio sam premještaj u Kotoribu gdje mi je živjela porodica. Tako sam dobio premještaj u Carinarnicu Zagreb – Odjeljak Kotoriba, gdje sam radio u svojstvu šefa tog odjeljka.

Carinarnica Kotoriba normalno je radila od 1945. do 1948. kada je zbog Rezolucije IB granica bila zatvorena, nije bilo nikakvog prometa, a carinski službenici bili su na raspoloženju ili premješteni – uglavnom u Zagreb. U Ispostavi Kotoriba ostaje samo jedan carinski službenik (Franjo Pavlović) da sredi i kupi dokumentaciju, te je kasnije i on povučen u Zagreb. Od 1948. do 1955. u Kotoribi i Čakovcu nije bilo carinske službe. Nakon normalizacije odnosa sa zemljama Istočnog bloka u Kotoribi je 1955. ponovno otvorena Carinarnica, ali sada kao Carinska ispostava – Carinarnice Zagreb. U početku su radila samo 2 službenika – Miljenka Đinđić i Stanko Šišulj. U Kotoribi sam ponovno počeo raditi 28.11.1955. Tu sam zatekao Stanka Šišulja kao vršioca dužnosti šefa Ispostave, zatim Milenka Đinđić, Tihomila Banovića, Stjepana Lončara i još neke čijih se imena ne mogu sjetiti. Iz carinske službe izašao sam 1961. godine.

Od carinika s kojima sam razgovarao, najduži carinski staž ima Miljenko Đinđić. Iako je od tada prošlo gotovo 40 godina, Miljenko se dobro sjeća tih dana:

»Iz carinske škole u Zemunu došao sam po direktivi u Carinarnicu Kotoriba. Tamo su radili – Stipe Pavić, Zvonko Medanić, Josip Ivančan, Božo Klobučar, Drago Simić, Đuro Ivošević, Milan Milovanović, Adolf Juričan, Mato Brkljačić, Drago Ciglar (koji je bio šef prijelaza kod Donje Dubrave), Franjo Pavlović, Jakob Molnar, Lujo Bogner, Adrijana Vidović, Stanko Šišulj.

Pod Carinarnicu Kotoriba pripadali su dvovlasnički prijelazi: Podturen, Kotoriba, Donja Dubrava (Kakinja), Donja Lendava i Letenski Most. Na većim prijelazima bilo je ženacarinskih pregledača. Dvovlasnički prijelaz kod Kotoribe i Donje Dubrave bio je na skeli, a u Pincu i Lendavi bio je suhozemni prijelaz. Radi kontrole dvovlasnika vodili smo kartoteku u kojoj su bili evidentirani podaci koliko katastarskih jutara ima dvovlasnik u Mađarskoj (šume, oranice, vinograda i livada). Također se vodila i evidencija poljoprivrednog alata i oruđa s kojim se prelazi preko granice i vraća natrag. Imali smo u toj evidenciji i podatke o prevoznim sredstvima, pa čak i o vrstama i izgledu krava ili konja s kojima se vozilo. S obzirom na broj čokota u Mađarskoj (što smo mi također znali) određivali smo približno mogući urod i količinu vina koju dvovlasnik može proizvesti s tih čokota, uzimajući naravno u obzir kakva je bila godina, vrsta grožđa i komatske prilike. Ova je kontrola bila potrebna zbog toga jer su neki dvovlasnici krijumčarili i prepravljali vino. Rad na dvovlasničkim prijelazima odvijao se po smjenama u turnusu 0–24 sata (12-24-12-48). U smjeni je radio jedan carinski nadzornik i prema potrebi jedna pregledača. Dvovlasnici su mogli prelaziti granicu od izlaska do zalaska sunca, uz predočenje dvovlasničke legitimacije. U tom razdoblju u Donjem Međimurju bilo je oko 3000 dvovlasnika i samo su oni mogli prelaziti preko dvovlasničkih prijelaza. Spomenuto sam već da smo vršili evidenciju broja čokota jer se najviše krijumčarilo vino – ponekad su dvovlasnici pokušavali uvesti više vina

nego su ga uopće mogli proizvesti. Bilo je slučajeva krijumčarenja stoke – dvovlasnici bi upregli u kola staru i iznemoglu kravu ili konja koju bi u Mađarskoj prodali i kupili mladu kravu ili konja i pokušali se s njima vratiti u Jugoslaviju. Naravno da su takvi pokušaji bili najčešće bezuspješni. Krijumčario se i saharin (zbog nedostatka šećera), te duhanski papir. Carinjenje se vršilo po tzv. sitničkom bilježniku (nešto kao blagajnički dnevnik). Preko Carinarnice Kotoriba željeznicom se izvozilo drvo (jelovi telegrafski stupovi) u SSSR, Švedsku i Njemačku. Bilo je svega 27 tarifskih brojeva po kojima se naplaćivala carina.

Kao što je poznato, Carinarnica je normalno radila do 1949. godine, odnosno do Rezolucije IB. Tada su dvovlasnički prijelazi bili zatvoreni, a carinici su bili dati na raspoloženje ili razmješteni. Ja sam po dekretu otišao na blok Skofje Carinske ispostave Koper – Carinarnica Sežana. Tamo sam radio 4 mjeseca, a ona prešao u Carinarnicu Rijeka (tadašnji upravitelj Carinarnice bio je Adolf Prohaska). U Rijeci sam radio godinu dana, kada sam bio premješten u Carinarnicu Zagreb (također godinu dana), a odatle sam bio raspoređen u Bitolu (upravitelj Carinarnice bio je Zvonko Pošćić). Bilo je to 1952. godine kada sam dekretom premješten u Novi Vinodolski, kao upravitelj Carinarnice do 1955. godine. Godine 1955. ponovno sam došao u Zagreb, a onda u Kotoribu (po drugi puta), na radno mjesto šefa Ispostave, jer je Carinarnica Kotoriba bila Ispostava Carinarnice Zagreb (upravitelj Carinarnice Zagreb bio je Miloš Bekić). Kao vršilac dužnosti šefa CI Kotoriba predao sam dužnost Stanku Šušlju. U Kotoribi sam radio 12 godina, od 1955. do 1967, na mnogim poslovima, (pregled putnika, carinjenje, blagajnički poslovi i ostali administrativni poslovi). Sredinom 1967. godine premješten sam u Carinarnicu Koprivnica na poslove carinjenja. Upravitelj Carinarnice bio je Miodrag Vukajlović. Prije odlaska

u penziju radio sam u Carinskom referatu Gyékényes, kao vođa smjene i sa tog radnog mjesta 1.7.1980. otišao sam u penziju.

Miljenko Đinđić učesnik je NOB-a i kao borac III bataljona XXV Brodske brigade, XXVIII Udarne divizije učestvovala je u borbama za oslobođenje Beograda kada je i ranjen (18.10.1944).

CARINARNICA KOPRIVNICA – DANAS

Carinarnica Koprivnica pored uprave koja se nalazi u Koprivnici ima 6 Carinskih ispostava i 3 Carinska referata. Prema sistematizaciji na dan 1.6.1984. Carinarnica je imala 116 radnih mjesta, od toga VSS 25, VSS 26, SSS 57, KV i NSS 6 radnih mjesta. Godine 1974. bilo je 85 radnih mjesta, od toga 18 VSS, 18 VSS, 39 SSS, 1 KV i 9 NSS. Godine 1974. od 85 radnika 33 su bili članovi SKJ ili 39%, a 1984. od 110 radnih mjesta 59 članova je SKJ ili 54 posto.

Po kvaliteti rada Carinarnica je od 1963. uvijek bila među najboljima, a 1981. i 1982. proglašena je za najbolju u SFRJ. Prošle, 1983, također je bila u samom vrhu. Carinarnica je niz godina za dobru suradnju dobivala mnoga priznanja kao npr. od OSUP-a Virovitica i Čakovec, te od radnih organizacija.

Od 1963. godine, kada je Carinarnica Koprivnica ponovno osnovana, pa do danas, na čelu Carinarnice nalazili su se ovi upravitelji: od 1963. do 1965. Miodrag Vukajlović, od 1965. do 1969. Zarija Stojanović, 1969. Miloš Dobričić, 1969. do 1984. Franjo Kraljić, te od 1.7.1984. Mihajlo Filipčić.

Franjo Kraljić bio je upravitelj Carinarnice punih 15 godina. Povodom odlaska u zasluženu penziju o radu Carinarnice izjavio je:

»To razdoblje karakteristično je po naglom rastu robnog i putničkog prometa i to je bio uvjet kadrovskog ekipiranja i porasta broja zaposlenih. Godine 1969. bila su sistematizirana 54

Sl. br. 7. Carinski referat – Pošta carinjenja u Varaždinu

Zbor
radnika
radne
jedinice

Savjet
radne
zajednice

Komisije

ZBOR RADNIKA
RADNE
ZAJEDNICE

UPRAVITELJ

Pomoćnik
upravitelja

Odsjek za carinsko
-upravni i prekr
šajni postupak

Carinska ispostava
Koprivnica -
željeznička stanica

Carinski referat
Gyékényes

Odsjek za kontrol
no-revizijske
poslove

Carinska ispostava
Kotoriba

Carinski referat
Murakeresztur

Odsjek za financij
sko-materijalne
poslove

Carinska ispostava
Varaždin

Carinski referat
pošta carinjenja
Varaždin

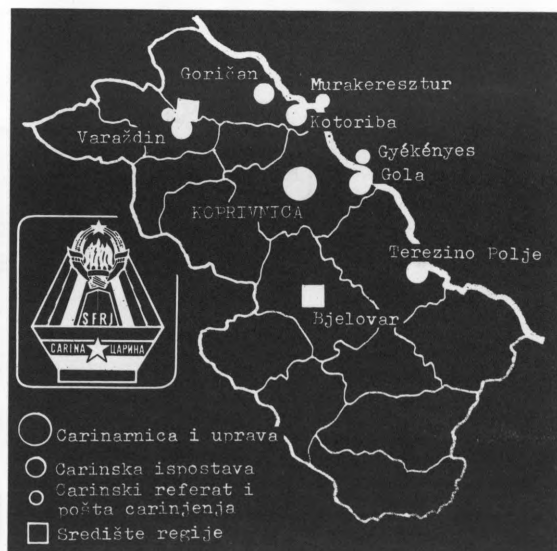
Odsjek za
opće poslove

Carinska ispostava
Goričan

Carinska ispostava
Gola

Carinska ispostava
Terezino Polje

Grafički prikaz organizacione i samoupravne strukture Carinarnice u Koprivnici.

Karta teritorijalne nadležnosti Carinarnice u Koprivnici obuhvaća 12 općina površine 7753 km² sa 675 000 stanovnika

radna mjesta u 4 carinske ispostave: CI Varaždin, CI Goričan, CI Kotoriba i CI Terezino Polje. Poslovi Carinske ispostave Koprivnica u robnoj razmjeni i putničkom prometu obavljali su se u sklopu Odsjeka za carinsko upravni postupak. Krajem 1969. Carinska ispostava Koprivnica izdvojena je iz tog Odsjeka i postala je samostalna ispostava. Godine 1972. otvoren je Referat carinjenja u Gyékényesu, pograničnom mjestu, na teritoriju NR Mađarske (po Sporazumu vlada SFRJ i NR Mađarske).

Dne 12.6.1982. godine otvoren je međunarodni granični prijelaz Gola, a 1.6.1984. otvoren je Referat carinjenja Murakéresztur (također na teritoriju NR Mađarske) koji je preuzeo većinu poslova u izvozu, uvozu i carinskom nadzoru u provozu robe od Carinske ispostave Kotoriba.

U tom razdoblju razvijene su i stručno usavršavane organizacione jedinice u upravi Carinarnice. U sferi međuljudskih odnosa postignut je visok stupanj homogenosti svih subjektivnih faktora, kako po upravnoj liniji tako i po liniji SK, sindikata, samoupravnih organa i organizacija. Za sve to vrijeme po svim tim linijama nije nam trebala arbitraža iz Savezne uprave carina radi sređivanja odnosa među nama, već smo imali dovoljno snage, samokritičnosti i autoriteta da sve sporove i probleme riješimo sami unutar radne zajednice. Na zavidnoj je visini suradnja Carinarnice s općinskim organima unutrašnjih poslova, privrednim komorama, radnim organizacijama, željeznicom, špediterima i svim organima društveno-političkih zajednica (općinski komiteti, socijalistički savez, sindikalna vijeća itd.).

Zahvaljujući timskom radu koji je uslovan za složenost postupka u carinskoj službi (zakonitost, stručnost, ažurnost i korektnost odnosa prema strankama u carinskom postupku), Carinarnica Koprivnica je posljednjih godina po rezultatima rada u samom vrhu među carinarnicama Jugoslavije.

KRONOLOŠKI PREGLED RAZVOJA OBJEKATA I INFRASTRUKTURE

Od 1945. do 1950. carinarnice su koristile za svoj smještaj zgrade koje su i prije rata bile carinarnice. Tako je bilo u Koprivnici, Kotoribi i Virovitici. Prestankom djelovanja carinske službe te su zgrade u Koprivnici i Virovitici predane na korištenje kao općenarodna imovina. Općenarodnoj imovini predane su i stambene zgrade u Koprivnici i Virovitici. Od 1955. godine ponovno djeluje carinska služba u Kotoribi kao Odjeljenje Carinarnice Zagreb, a 1956. g. otvara se Carinarnica u Kotoribi.

Godine 1962. izgradnjom mosta za cestovni prijelaz u Goričanu otvara se CI Goričan. Iste godine otvorena je Carinarnica u Koprivnici sa svojim Odjeljkom u Kotoribi, a ukinuta je Carinarnica u Kotoribi čije je poslove preuzela Carinarnica Koprivnica. Godine 1964. formira se Carinarnica Koprivnica u novoizgrađenoj zgradi uz željezničku stanicu u Koprivnici. Godine 1967. otvara se Carinska ispostava Varaždin, a 1969. izgradnjom mosta preko Drave otvara se Carinska ispostava Terezino Polje. Godine 1972. otvorena je Pošta carinjenja Varaždin i Zajednička željeznička stanica u Gyékényesu, te 1982. Carinska ispostava Gola i 1984. Referat carinjenja Murakéresztur.

AKTIVNOST SINDIKATA

Na nivou Radne zajednice postoji Akciona konferencija sindikata koja je podijeljena na pet osnovnih organizacija: Koprivnica, Varaždin, Goričan, Kotoriba i Terezino Polje. Svaka osnovna organizacija ima Izvršni odbor na čelu kojeg se nalazi predsjednik, a svi predsjednici čine Izvršni odbor Akcione konferencije sindikata. Sindikalna organizacija aktivno učestvuje u životu i radu Carinarnice, organizira susrete između carinarnica, izlete i sportska natjecanja (radničko-sportske igre).

Na posljednjem IX carinskim sportskim igrama koje su održane u Banjoj Luci Carinarnica Koprivnica bila je izuzetno uspješna: od 5 disciplina (mali nogomet, šah, stolni tenis, streljaštvo i kuglanje) osvojena su 4 prva mjesta, te se Carinarnica osim u šahu kvalificirala za finalni dio.

Sl. br. 8. Članovi izborne komisije za prvi Radnički savjet Carinarnice 1967. g.

**STATISTIČKI PODACI O RADU CARINARNICE KOPRIVNICA
U 1983. GODINI**

Red. broj	N A Z I V	Broj kom.
1.	Broj uvoznih deklaracija kod poštanskih pošiljaka	7.147
2.	Broj izvoznih deklaracija kod poštanskih pošiljaka	409
3.	Broj domaćih putnika u međunarodnom prometu	77.557
4.	Broj stranih putnika u međunarodnom prometu	196.008
5.	Broj obračuna uvoznih pristojbi za robu koju putnici sobom nose	3.794
6.	Broj domaćih osoba u malograničnom prometu	212.909
7.	Broj stranih osoba u malograničnom prometu	163.080
8.	Broj carinskih prekršaja domaćih fizičkih osoba u putničkom prometu u mandatnom postupku	268
9.	Broj carinskih prekršaja domaćih fizičkih osoba u malograničnom prometu u mandatnom postupku	287
10.	Broj carinskih prekršaja stranih fizičkih osoba u malograničnom prometu u mandatnom postupku	5
11.	Broj carinskih prekršaja pravnih osoba	106
12.	Broj deviznih prekršaja domaćih putnika u putničkom prometu	707
13.	Broj deviznih prekršaja stranih putnika u putničkom prometu	17
14.	Broj deviznih prekršaja domaćih osoba u malograničnom prometu	609
15.	Broj deviznih prekršaja stranih osoba u malograničnom prometu	3

Izvor: Statistički pregledi o radu carinske službe u 1983. godini u izdanju Savezne uprave carina Beograd.

IZVORI

1. Opća enciklopedija Jugoslavenskog leksikografskog zavoda, I. Zagreb
2. Biblioteka i arhiv Savezne uprave carina Beograd
3. Dokumentacija Muzeja grada Koprivnice.
4. Dokumentacija Historijskog arhiva Varaždin, Arhiv grada Koprivnice.
5. Statistički godišnji izvještaji SUC-a Beograd.
6. Godišnji izvještaji Carinarnice Koprivnica.
7. »Carinik«, list radnika carinske službe SFRJ, Beograd.
8. Sjećanja carinskih radnika Carinarnice Koprivnica.
9. »Carinski godišnjak« Kraljevine Jugoslavije, Beograd 1936.
10. »Carinski pregled«, bilten, Beograd.